№ 274. Poniedziałek 25. Listopada 1861. Rok wydania 51.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Inserсya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Portugalia. — Anglia. — Francya — Belgia. — Holandya. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Rosya i Królestwo Polskie. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Zaraza bydła.)

Lwów, 23. listopada. Podług raportów z pierwszej połowy bieżącego miesiąca zgasła już zaraza bydła w *Babińcach* w obwodzie czortkowskim, ale natomiast wybuchła na nowo w folwarkach *Ostra Mogiła* w poblizu Iwanków i w *Mysłowej* w obwodzie Tarnopolskim.

Zaczem jest teraz jeszcze 7 miejsc dotkniętych zarazą, w których z ogólnego stanu bydła 1712 sztuk w 20 folwarkach zachorowało 280 sztuk; z tego wyzdrowiało 67, odeszło 159, ubito 7, a 47 sztuk zostaje jeszcze w stanie choroby.

(Doniesienia dworu. — Wsparcie zakładom pobożnym.)

Wiedeń, 23. listopada. Jego c. k. Apostolska Mość raczył d. 21. b. m. przedpołudniem udzielać wiele audyencyi.

— Jej Cesarska Mość raczyła udzielić wsparcia pięciu pobożnym zakładom w Wenecyi, a to instytutowi della Cannosiane a San Alvise, instytutowi di S. Maria del Pianto, i instytutowi della Dorotee a S. Andrea po 200 zł. a instytutowi di S. Maria del Soccorso, i Orfanotrofio delle Terese po 100 zł.

(Posiedzenie izby deputowanych z dn. 22. listopada.)

Prezyduje dr. Hein.

W loży dworskiej Jego c. Wys. Arcyksiąże Rajner.

Na ławie ministeryalnej pp. de Schmerling, bar. de Mecsery, de Plener, i szef sekcyi.

JExc. minister stanu odpowiada na dawniejszą interpelacyę dep. Porenby względem reorganizacyi akademii nautycznej w Tryeście.

W dalszym ciągu dyskusyi nad wnioskiem do prawa zabezpieczającego wolność osobistą czyni dep. Grünwald jako sprawozdawca uwagę, że wydział przyjął pierwszą część wniosku Klaudego w słowach: Nikt nie może być pozbawionym swego prawnego sędziego — a część drugą w słowach: Sądy wyjątkowe nie mają miejsca, odrzucił na zasadzie 313 ustawy państwa. Część pierwsza ma być włączona do §. 1. projektu prawa.

Pracheński wnosi: Nikt nie może być pozbawiony swego właściwego sędziego. Osobna ustawa oznaczy, w jakich razach mogą być zawieszone sądy zwykłe.

Hr. Hartig przemawia za całkowitem odrzuceniem wniosku Klaudego, odwołując się na wielokrotne zawieszenie aktu Habeas corpus w Anglii.

Giskra, Schindler, Brinz i Ryger bronią wniosku wydziału.

Jego Exc. p. minister stanu zwraca uwagę, że jest obecnie jedynym ministrem austryackim, co brał udział w obradach parlamentu niemieckiego w kościele św. Pawła i prostuje z tego względu kilka uwag dep. Klaudiego. Kodex karny zawiera już wreszcie w §. 1 postanowienia zawarte we wniosku Klaudiego, a całe stanowisko rządu jest rękojmią, że środków wyjątkowych będzie się jak najmniej używać.

Wiser przyłącza się do wniosku Pracheńskiego.

Izba przyjmuje wniosek wydziału i uchwala włączyć go do §. 1.

W dyskusyi nad §. 2. projektu do prawa zabierają głos Jego Exc. minister finansów, dep. Klaudi i szef sekcyi de Rizy.

Paragraf 2. projektu do prawa przyjęty.

Przeciw §. 3. zabiera głos dep. Wiser.

(Budżet miasta Pragi. — Zaraza bydła w Czechach. — Rozporządzenia finansowe. — Nowi urzędnicy w Węgrzech. - Mianowania. — Doniesienia z Węgier.)

— Budżet miasta Pragi na rok 1862 obejmuje dochodów 484.001 zł. (preliminarz zeszłoroczni 455.935 zł.); wydatków 887.620 zł. (deficit o 156.795 zł. większy jak na rok 1861). Dodatkami do podatku czynszowego, podatkiem zarobkowym i dochodowym a nareszcie podwyższeniem czynszów, deficit będzie pokryty do 8533 zł.

— C. k. Namiestnictwo czeskie podaje do wiadomości, że za bydłem galicyjskiem zakradła się zaraza we wsi Trnowa powiatu Pardubickiego w dwóch folwarkach, z których w jednym 9 sztuk padło a w drugim cztery chore dano na rzeź.

W Chlumetz, w tym samym powiecie w stajni pewnego gorzelnika, w której znajdowało się 25 sztuk bydła, zakradła się zaraza za polskimi wołami. Jedno bydlę odeszło, trzy sztuk dano na rzeź.

— W ksiestwach Salzburg, Karyntya, Kraina i Szląsk dawne dyrekcye podatkowe przywrócone będą, i zaczną urzędowanie swoje z d. 1. stycznia 1862.

Pezst, 21. listopada. *Sürgöny* donosi, że wczoraj rano złożyli przysięgę nowo mianowani urzędnicy komitatu, poczem zastępca Nadżupana p. Kapy przedstawił ich następnie Jego Exc. Namiestnikowi fml. Maurycemu hr. Pallfy.

— *Pesth-Ofner Ztg.* podaje nominacye osób mających składać magistraty Pesztu i Budy.

Król. Namiestnik Węgier mianował nadburmistrzem król. wolnego miasta Pesztu Józefa Krassonyi urbaryalnego nadradcę sądowego znajdującego się w stanie rozporządzalności (liczy koło 55 lat, był dłuższy czas nadburmistrzem w Peszcie), nadburmistrzem król. wolnego miasta Budy Władysława Panlovicsa byłego burmistrza; następnie sędzią miejskim w Peszcie mianował Edwarda Makowitza miejskiego radzcę magistratu, a sędzią miejskim w Budzie Wilhelma Greifenega, radzcę sądu krajowego znajdującego w stanie rozporządzalności. Dalszym składem magistratu w Peszcie zarządził Septemwir i komisarz królewski Franciszek Koller według nominacyi król. Namiestnika.

W Aradzie mianowano także nowego burmistrza i przysięgę od niego odebrano.

— Gubernium Siedmiogrodzkie otrzymało rozporządzenie aby zamiast postanowień węgierskiej Judex kurialnej konferencyi, wszędzie zastosowywać austryacki cywilny i karny kodex. Za wykonanie tego rozporządzenia odpowiedzialny jest osobiście prezes kr. tabuli.

Biskup Siedmiogrodzki dr. Haynald powołany telegrafem, odjechał do Wiednia.

Ameryka.

(Naczelne dowództwo armii objął M. Clellan.)

Nowy Jork, 3. listopada. Na przedwczorajszej radzie gabinetowej zgodzono się na to, że nie można odmówić prośbie jenerała Scott uwolnić go z posady naczelnego wodza armii unionistów z powodu podeszłego wieku i nadwątlonego zdrowia. Jakoż jenerał Scott istotnie już ustąpił, a Mac Clellan mianowany jego następcą, objął już naczelne dowództwo.

Portugalia

(Król złożył przysięgę. — Wiadomości bieżące.)

Lizbona, 15. listopada. Lról Ludwik I. złożył dziś w przytomności rady stanu w ręce rejenta przysięgę na konstytucyę.

Kraj cieszy się zupełnym spokojem. Po dokonanym obrzędzie pogrzebu Króla Dom Pedra V. dwór zabawi jakiś czas w Citra.

— Z doniesień hiszpańskiej *Correspondenzia* widać, że napady na robotników hiszpańskich przy kolei żelaznej w Lizbonie były skutkiem rozpowszechnionej tam pogłoski, jakoby przedsiębiorstwo kolei żelaznej sprowadziło zarazę, której ulegli członkowie rodziny królewskiej. — Nieporządki te poskromiono z łatwością.

Anglia.

(Doniesienia dworu. — Siła zbrojna. — Stowarzyszenie za reformą parlamentarną. — Flota wschodnio-indyjska.)

Londyn, 20. listopada. Familia królewska zamyśla za dwa tygodnie odjechać do Osborne. Przedwczoraj pojechała królowa do Cambridge odwiedzić księcia Walii i miała zabawić u niego do dzisiaj.

— Wiceadmirał Sir Alexander Milne, komendant expedycyi do Mexyku, będzie miał — jak donosi *Army and Navy-Gazette* — 10.600 ludzi i 850 dział do dyspozycyi. Rozumie się — dodają, że część tej siły zbrojnej pozostawi na innych stacyach amerykańskich, gdyż do Mexyku niepotrzeba tyle dział i żołnierzy.

— Stowarzyszenie ku popieraniu reformy parlamentarnej rozpoczęło 17go swoje posiedzenia w Leeds. Zaproszenia rozesłano prawie do wszystkich członków partyi liberalnej, jednak między 180

gośćmi było tylko trzech członków izby niższej. Barnes, Baines i Forster. Wielu innych usprawiedliwiło się listownie, że nie mogą przybyć; hrabia Russell powołując się na to, że zdania jego co do reformy parlamentu są już dostatecznie znane, pan Cobden na swoją słabość, a pan Bright na rozmaite zajęcia. Mowy przedstawiały w ogóle konieczną potrzebę obszernych reform. Jedni przemawiali za trzyletnim parlamentem, drudzy za powszechnem prawem wyborczem i w tym też duchu zapadły wczoraj rozmaite uchwały. Mimo to jednak niema prawie nadziei, by na przyszłej sesyi miał być wniesiony bil reformy, gdyż nieznalazłby dostatecznej sympatyi ani w kraju ani w parlamencie.

— Według *Army- i Navy Gazette* angielska eskadra, będąca pod rozkazami wiceadmirała sir Alexandra Milne na stacyi wschodnio-indyjskiej została w ostatnim czasie znacznie wzmocniona, a gdy przybędą tam okręta „Donegal,“ „Conqueror“ i „Sanspareil,“ sir Alexander Milne będzie miał do dyspozycyi przeszło 750 dział i około 9500 ludzi.

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Sesye senatu zapowiedziane. — Program czynności. — Równowaga w budżecie.)

Paryż, 20 listopada. Cesarz polował wczoraj z większą częścią swoich gości z Compiegne w Kniei St. Germain.

— Minister finansów Fould wydał do szefów rozmaitych oddziałów we wszystkich ministeryach okólnik z wezwaniem, ażeby wykazali mu dokładnie, jakie oszczędzenia dały by się zaprowadzić w ich gałęziach służby.

— Kontradmirał Jurien de la Graviere odpłynął 18go z Oranii. — Margrabia Demoustier przybył 17. do Konstantynopola. — Jenerał Cialdini zabawi jakiś czas w Paryżu, nim odejdzie za urlopem do Hiszpanii.

— Pan Mourej, dyrektor szkół w Soreze, oświadcza w *Journal de Toulouse* 15go wieczorem, że Ojciec Lacordaire nie umarł, lecz przeciwnie od 10go ma się znacznie lepiej.

— Budżet miasta Paryża na rok 1862 wynosi 197,604.860 fr. 86 c. Przedwczoraj rozpoczęła sześciotygodniowa sesya rady municypalnej.

— Dzisiejszy *Monitor* powiada w swoim buletynie: „Prasa zagraniczna a za nią i niektóre dzienniki paryskie puściły w obieg rozmaite pogłoski co do mniemanych wypadków, jakie miały towarzyszyć wstąpieniu nanowo Jego Excel. pana Foulda do gabinetu. Między innemi mówiono o liście, który miał pisać w tym względzie pewny były minister króla Ludwika Filipa. Pogłoski te są bezzasadne.

— Cesarskim dekretem z 15. b. m. zwołany jest senat na dzień 2. grudnia, ażeby względem potrzebnej zmiany konstytucyi przez przyjęcie memoryału pana Fould, powziąć poprzednie uchwały, które ciało prawodawcze poźniej potwierdzi. Chodzi o czwarty i o dwunasty artykuł senatus konzultu z 25. stycznia 1852. W pierwszym powiedziano: „Gdy idzie o roboty, które mają być wykonane kosztem państwa, a nie są do tego ukwalifikowane, ażeby były przedmiotem koncesyi, tedy w przypadkach nagłości mogą być otworzone kredyta w formie przepisanej dla nadzwyczajnych przyzwoleń pieniężnych. Należy je na przyszłej sesyi przedłożyć ciału prawodawczemu.“ Dwunasty artykuł zaś opiewa: „Budżet wydatków będzie przedłożony ciału prawodawczemu z swemi podziałami według rozdziałów i artykułów. Będzie podług ministeryów wotowany. Podział według rozdziałów przyzwolonego kredytu będzie uregulowany dekretem Cesarza, wydanym w radzie państwa. Dekreta specyalne, wydane w tej samej formie, mogą przyzwalać przeniesienie z jednego rozdziału na drugi.“ Kredyta suplementarne i extraordynaryjne, których Cesarz zrzekł się podobnież, skreślone są w rozporządzeniu z 21. maja 1838 w następujący sposób: „Kredyta suplementarne mają być wzięte w pomoc, jeżeli przekazane w budżecie na jaką gałęź administracyi sumy nie wystarczają. Kredyta extraordynaryjne przeznaczone są na nadzwyczajne i nagłe wydatki, które w budżecie nie mogły być przewidziane.“ Będzie więc obowiązkiem senatu, usunąć te przepisy i nowym senatus konsultem pomysły Foulda w konstytucyę zaprowadzić.

— Według *Indep. Belge* rząd francuski ma trzy drogi do przywrócenia równowagi w budżecie. Musi on zaciągnąć nową pożyczkę, albo nałożyć podatki, albo nareszcie zaprowadzić oszczędność w wydatkach. Kraj oczekuje niecierpliwie, który z tych środków wybranym zostanie. Tymczasem *Patrie* zapowiada nowy podatek na zapałki, podwyższenie opłaty stemplowej i oszczędność w departamencie wojny, o której te oszczędności *Constitutionnel* nadmienia podobnież. Pan Persigny miał Cesarzowi przedłożyć projekt rozbrojenia z zatrzymaniem kadrów; oprócz tego aby pokój jeszcze lepiej zabezpieczyć, Cesarz ma udać się do Londynu na otwarcie wystawy przemysłowej.

Jeżeli się potwierdzą obie te wiadomości, pisze dalej dziennik belgijski, jeżeli Francya zaprowadzi rzeczywiście oszczędności w departamencie wojny, inne narody pewnie niedługo pójdą za jej przykładem. Zbrojeniem wzniecona obawa wywarła wpływ na całą Europę; z Timesem przyznać trzeba, że w memorandum p. Fould wyjawione zamiary, ustalą i utrwalą pokój powszechny.

— Brat mexykańskiego prezydenta Juareza, wysłany w misyi do Londynu i Paryża, odjechał już z powrotem do Mexyku.

— Jenerał Goyon powrócił do Rzymu 18. b. m., a odjazd margrabi Lavalette niejest dotąd jeszcze naznaczony.

— Okręt francuski „Infernal,“ który zgorzał w Valparaiso, niebył liniowy, jak mylnie donoszono, lecz transportowy o 800 beczkach. Wysłany był z Lorientu do Valparaiso, gdzie miał pozostać na stacyi. Miał na pokładzie proch i węgle. Ogień miał powstać z roztlenia się węgli, a szkoda nie wynosi więcej nad 200.000 franków.

— Porta żaliła się u francuskiego poselstwa w Konstantynopolu na nieprzyjaźne postępowanie niektórych znaczniejszych organów prasy francuskiej. Pan de Lallemant przyrzekł donieść o tem do Paryża. — Mianowana przez szwajcarską radę federacyjną komisya względem sprawy Dappenthal, na twierdzenie *Monitora*, że żołnierze francuscy nie przekroczyli granicy, potwierdziła ponownie cały wypadek i ogłosiła, że twierdzenie *Monitora* jest fałszywem.

Belgia.

(Obrady w izbach.)

W belgijskiej izbie deputowanych w komisyi do adresu, pan Orts przy sposobności paragrafu o stosunkach zagranicznych zaproponował, aby izba wyraziła uczucia swoje względem uznania króla Wiktora Emanuela królem Włoch. — Żwawa debata toczyła się nad tym wnioskiem, w końcu odrzucono go pięciu głosami przeciw dwom. Pan Orts postanowił przedłożyć to izbie w czasie debaty nad adresem.

Holandya.

(Przejazd W. księcia Konstantego.)

Rotterdam, 17. listopada. Wczoraj przybył tu z Anglii Konstantyn Wielki książę rosyjski, i w towarzystwie Fryderyka księcia Holandyi odjechał dalej do Soestdyk. Zamiarem jego jest, jak donosi *Wes. Ztg.*, zaprosić Królowę matkę na uroczystość, którą Rosya na przyszły rok jako rocznicę swego tysiącletniego istnienia obchodzić będzie.

Szwajcarya.

(Sprawy graniczne.)

Pan James Fazy w Genewie oświadczył, że nie przyjmie wyboru. Obiega o nim nie potwierdzona jeszcze pogłoska, że zamierza przesiedlić się do Paryża. Co do najścia przez żandarmów francuskich granicy szwajcarskiej pod Jussy nic nie słychać nowego. W Szwajcaryi postrzegają, że wszystkie te najścia granicy dzieją się w kierunku granicy francuskiej ku Simplon, pod Bazyleją zaś i innych punktach granicy francusko-szwajcarskiej nic się podobnego nie przytrafia.

Włochy.

(Ministeryum. — Wypadki w Neapolu.)

Turyn. *Perseveranza* donosi, że się zmniejsza możliwość przesilenia ministeryum, że się okazują pojednawcze usiłowania i według wszelkiego prawdopodobieństwa przeminie sesya bez wielkich walk politycznych, i będzie się zajmować najszczególniej wewnętrznemi potrzebami kraju. Ricasoli, który od czasu ustąpienia pana Minghetti, prowadził ministeryum spraw wewnętrznych i zewnętrznych, miał postanowić jeszcze przed otworzeniem parlamentu wzmocnić swój gabinet ministrem spraw wewnętrznych.

Neapol. *Gazecie tryestyńskiej* donoszą z 16. listopada: W Terra di Molise zaszła w lesie pod Romitelli potyczka między bandytami i wojskiem, które pobiło bandytów. Rozbity w Kalabryi oddział Hiszpanów zbiera się w Melfi. W Apulii i Kalabryi miały wylądować małe oddziały. Statki nadpłynęły z Malty. Chiavone wyparty z San Giovanni, schronił się w góry Lenoli. Z Rocca Guglielmo chciał przedrzeć się znowu pod Falvaterrą na ziemię papieską, ale niepowiodło mu się. Ścigany od wojska utracił 28 ludzi między temi Belgijczyka Friguera, który dowodził podczas ataku na Castelluccio. Bazylikatę niszczą bandyci. Borges pojawił się tam znowu z 200 ludzi, którzy zrabowali Terivigno i Salandro, ale wkońcu odparła ich ludność. Deputacya z prowincyi Bazylikaty przybyła do jenerała Lamarmory żądając sprężystych środków.

Niemce.

(Wybory w Berlinie.)

Berlin. Dnia 19. b. m. o godzinie 9tej przed południem we wszystkich 297 oborczych okręgach Berlina rozpoczęły się wybory. Z zapałem wzięto się do tego. Miasto przedstawiało obraz niezwykłej ciszy, w godzinach przedpołudniowych ustał ruch wszelki. Według dzisiejszych dzienników pruskich stronnictwo postępowe odniosło na oborach zwycięstwo. Z pewnością jednak nie można oznaczyć, jaki jest stosunek wyborów do ministeryum.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Doniesienia z Warszawy.)

W Warszawie, pisze *Gazeta wied.*, głęboki spokój; ani śladu wzburzenia politycznego, narodowego lub religijnego. Tylko pogłosek przybywa co nie miara. Doniesienie poprzednie, że w dawnem województwie Lubelskiem wykryto 15.000 sztuk broni palnej, uchodzi za przesadzone. Znaleziono tylko kilka karabinów, pochodzących prawdopodobnie z r. 1831. W ogólności wszelka przesyłka broni do Poski, której granice tak surowo strzeżone, należy do rzeczy niepodobnych.

Według *Schles. Ztg.* przyczyna śmierci jenerała Gerstenzweiga nie było samobójstwo, lecz nieszczęśliwy przypadek. Gdy bowiem jenerał nabijał swój tercerol, wystrzelił nabój z drugiej lufy. Rada administracyjna Królestwa Polskiego uchwaliła nie zatwierdzić nominacyi prałata Białobrzeskiego, i żąda nowego wyboru na administratora. Jenerał Suchosanjet 15go b. m. udał się do Petersburga.

W Warszawie, pisze *Gazeta wied.*, używają ciągle środków gwałtownych. Za rozmaite uchybienia przeciw przepisom stanu wojennego wzięto pewną liczbę mężczyzn do wojska. Kościołów katolickich nie otwarto. W kościołach grecko-rosyjskim, ewangielickim, reformowanym i anglikańskim odbywa się nabożeństwo, a demonstracyi nie ma.

Dowódzca twierdzy Modlin jenerał-porucznik Brummer dostał dla stanu zdrowia urlop na rok. Na jego miejsce mianowano szefem trzeciej dywizyi jazdy jenerał-porucznika Hagemanna.

Z St. Petersburga piszą do *Schl. Ztg.*, że jenerał-adjutant Ignatiew, jenerał-gubernator wojenny w St. Petersburgu wkrótce uzyska dymisyę, a następcą jego ma zostać jenerał-adjutant, jenerał infanteryi hrabia Suwarow (książę Italiński), obecnie jenerał-gubernator w Liwlandyi, Estlandyi i Kurlandyi.

Petersburg, 15. listopada. Dwór przywdziewa na 24 dni żałobę po Królu portugalskim Dom Pedrze V.

Turcya.

(Doniesienia z Raguzy.)

Niezawodne a bezstronne doniesienia z Raguzy z dnia 11go b. m. redukują w przeszłym tygodniu podane wiadomości o klęsce wojsk tureckich pod Piwą i Trebinią do bardzo szczupłych rozmiarów.

Co do potyczki pod Piwą obie strony przypisują sobie zwycięstwo; każda wylicza wielkie straty przeciwnej, a swoje jako nieznaczne podaje. Porównywując przeciwne sobie sprawozdania te, przychodzi się do przekonania, że stoczono kilka pomniejszych utarczek z przemiennem szczęściem, że Omer Basza utrzymał się na nizinie pod Piwą, że tam zimowe kwatery urządził, i Mehemeda Baszę z czterma batalionami Nizamów, kilku setkami Baszybozuków i odpowiednią ilością dział zostawił. — Z resztą wojska Serdar powrócił do Gazko, ztamtąd wysłał cztery bataliony na wzmocnienie zagrożonej Trebinii, a następnie udał się do stałej swojej kwatery głównej do Mostaru. Spotkanie pod Kule (pod Ljubowo), gdzie powstańcy napadli Jo Trebinianów, i wielu z nich zabili, schronienie się dziesięciu Arnautów za granicę austryacką, są to wypadki godne wspomnienia chyba dlatego, by obiegające wieści sprostować.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest, 22. listopada. Baron Hübner przyjechał tu wczoraj z Pireju, i w nocy odjechał do Wenecyi.

Raguza, 22. listopada. Dnia 19go w nocy uderzyło 40 bark montenegryńskich na turecki parapływ na jeziorze Skodarskim, i po kilkogodzinnej walce zostały odparte.

Nowy Jork, 8. listopada. Słychać, że flota unii bombardowała Port-Royal, który odpowiadał silnym ogniem. Separatyści posyłają posiłki na południe.

Londonderry, 22. listopada. „Statek „No dbriton" rozbił się u wysp Migańskich. Załoga i pasażerowie uratowali się. Jenerał Scott wyjechał z Washingtonu do Francyi.

Paryż, 21. listopada. Bank zniżył dyskonto na 5%.

Paryż, 22. listopada. Artykuł dzisiejszej *Patrie* o niepodobieństwie rozbrojenia powiada: „Jeśli Austrya, Włochy, Anglia i Prusy nie mogą lub nie chcą się rozbroić, nie mogłaby i Francya uczynić tego, nie chcąc się zrzec swego stanowiska. Jedno tylko mogłoby się stać, to jest pomnożenie lub przedłużenie urlopów.

Southampton, 21go listopada. Nathwille zawinąwszy do portu rozwinął pawilon stanów skonfederowanych, i wysadził na ląd kapitana i osadę okrętu Stanów zjednoczonych, którego spotkał w drodze do Nowego Jorku, pojmał i spalił.

Berlin, 22. listopada. Od granicy polskiej donoszą z dnia dzisiejszego. Piętnastu skazanych wywieziono pod eskortą wojskową do Orenburga. Do uczestnictwa w dzisiejszej uroczystości pogrzebowej biskupa Dekerta potrzebne są karty pozwolenia.

Berlin, 23. listopada. Reńskie dzienniki ogłaszają list Augusta Reichenspergera w Kolonii z oświadczeniem, że nie może przyjąć mandatu do izby deputowanych.

Turyn, 21. listopada. Wczoraj rozpoczęły się posiedzenia w obu izbach. Ricasoli czynił wyjaśnienia w sprawie rzymskiej tak w senacie jak w izbie deputowanych, i złożył odnoszące się do sprawy tej dokumenta na stół izby. W izbie deputowanych interpeluje Zupetta względem stanu Włoch południowych. Ricasoli oświadcza, że gotów jest odpowiedzieć na interpelacye, uprasza tylko, aby unikać niepotrzebnych dyskusyj. Rany Włoch południowych są takie, że nikt ich na razie wyleczyć nie zdoła. Najlepszym tu lekarzem będzie czas i praca. Szkoda czasu rozprawiać nad tem; byłoby to powtarzać bezpotrzebnie bolesne dzieje. Żaden rząd nie zdołałby uchylić tak prędko złego, zatem jako prezes ministrów uprasza izbę nie zajmować się kwestyami bezużytecznemi. Gotów jest ustąpić, skoro naród okaże, że nie ma w nim zaufania; lecz jeżeli izba zajmować się będzie drobnostkami, Włochy dopiero co utworzone rozpadną się na nowo.

Prolo czyni wniosek ściągający się do sprawy rzymskiej, i oświadcza, że sprawa ta ważniejsza jest od sprawy Włoch południowych. Zupetta obstaje przy tem, aby Ricasoli odpowiedział na jego interpelacyę, iż stan tamtych prowincyi wiedzie do rozpaczy. Ferrari popiera wniosek Zupetty; izba powinna wziąć pod dyskusyę stan Włoch południowych, gdzie szerzy się wojna domowa z wielką srogością, niechęć powszechna, namiestnictwa ciągle się zmieniają, a gdzie teraz właśnie w dyktatorski niemal sposób nową bez przyzwolenia izb zaprowadzono zmianę, co już istnieniu samej konstytucyi zagraża. Mowca kilkakrotnie wezwany do porządku. Casatti żąda, aby przystąpić do dyskusyi nad wnioskiem Zupetty. Saffi wnosi, aby sprawą neapolitańską zająć się równocześnie z innemi ogólnemi sprawami Włoch. Zupetta popiera ten wniosek i usuwa swój poprzedniczy.

Turyn, 22. listopada. Na wczorajszem posiedzeniu przedłożył minister finansów izbie kilka projektów, między temi projekt ustawy względem założenia izby rachunkowej dla całego państwa i względem zaprowadzenia powszechnej rachunkowości. Minister uprasza izbę, ażeby orzekła naglącą potrzebę tych ustaw, i przyrzekł wyłożyć za kilka dni plan powszechny względem reorganizacyi finansów. Izba przyjęła jego wniosek.

Rzym, 21. listopada. (Na Paryż). Stan zdrowia Papieża jest jak najpomyślniejszy.

Konstantynopol, 22. listopada. Fuad Basza (który bawi jeszcze w Syryi) mianowany jest wielkim wezyrem. Kiamil Basza jego tymczasowym zastępcą, a Ali Basza ministrem spraw wewnętrznych. — Francuski poseł Moustier przybył tu przed tygodniem. Jenerał della Rocca odjechał ze Stambułu. — Były Seraskier Riza Basza przeniesiony został ze Smyrny do Koniah. — Porta nie przyzwoliła jeszcze na pożyczkę egipską. Patryarchowie Maronitów i syryjskich Ormian otrzymali order Medżydje I. klasy. Znowu zaczęto drukować nowe kaimy.

Wiadomości handlowe.

Ceny przeciętne zboża i innych artykułów od 16. do 31. października b. r. na targach w Pilznie, Dąbrowie, Andrychowie, Chrzanowie, Biały i Jaworzuie.

	Miejsce targu											
	Pilzno		Dąbrowa		Andrychów		Chrzanów		Biała		Jaworzno	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	waluty austryackiej											
Mec pszenicy . . .	5	50	5	25	5	50	5	50	5	67	6	.
„ żyta . . .	3	25	3	.	3	60	4	.	3	96	5	.
„ jęczmienia .	2	50	2	50	2	50	2	75	2	50	3	.
„ owsa . . .	1	25	1	40	1	30	1	50	1	44	2	.
„ hreczki . .	1	50	.	.	.	.	2	50	5	15	.	.
„ kukurudzy .	.	.	2	50	.	.	4	.	4	6	.	.
„ kartofli . .	.	60	.	60	1	10	1	.	1	24	1	75
Cetnar siana . . .	1	.	1	.	1	10	.	70	.	95	.	80
„ wełny	.	.	.	.	.	.	.	.	130	.	.	.
„ nasienia konicza	.	.	21	.	.	.	40	.	.	.	.	.
Sąg drzewa twardego	6	.	.	.	5	.	7	.	6	.	.	.
„ „ miękkiego	4	.	5	.	4	.	6	.	4	.	4	.
Funt mięsa wołowego	.	13	.	12	.	13	.	12	.	17	.	16
Mas okowity . . .	.	.	.	60	1	8	.	55	.	84	1	.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 23. listopada.

Hotel rosyjski: PP. Guzkowski Kajetan, z Nowego miasta. — Niezabitowski Włodz., z Uherzec. — Hr. Jabłonowski Józ., z Rawy.

Hotel europejski: Witosławski Bol., z Żydaczowa. — Morawski Szym., z Sasowa — Górski Henr., z Załoziec. — Br. Lewartowski Alex., z Haczewa. — Głowacki Wład., z Mikuliniec.

Hotel Langa: Br. Koudelka, c. k. feldmarsz. porucz., z Czerniowiec. — Zaborowski Konst., z Liczkowa.

Hotel angielski: Sednik M., c. k. przeł. pow., z Dębicy.

Hotel krakowski: Agapsowicz Krzyszt., z Grochowa.

Pod koleją żelazną: Łodyński Felix, z Ottinowa.

Dnia 24. listopada.

Hotel rosyjski: PP. Lencewicz Er., z Sulimowa. — Zawadzki Stanisł., z Turki. — Słowicki Bron., z Podhajczyk. — Turkułł Fel., z Seredca. — Wodzicki Kaz., z Olejowa. Boutmy Eug., kr. belg. kap., z Bruxeli.

Hotel europejski: Kosowicz Wład., z Janówki.

Hotel krakowski: Kurczewski Stan., z Fragi. — Kirchmajer Jan, z Bukaczewca. — Kniaź Puzyna Rom., z Stryja.

Zajazd Krynickiego: Pierzchała Ignacy, z Uszkowiec.

Pod koleją żelazną: Władysł. i Wojciech Śliwińscy, z Sokołowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 23 listopada.

PP. Hr. Lanckoroński Teodor, do Poddubiec. — Czajkowski Jan, do Bóbrki. — Zagórski Winc., do Podpieczar. — Kowalski Er., do Bratkowiec. — Wiśniewski Jan, do Ciemierzyniec. — Święcicki Zygmunt, do Markowiec. — Szumlański Konst., do Kuchajowa. — Bal Franc., do Tuligłów. — Jankowski Woje., do Koszlowodca. — Czajkowski Izyd., do Jarosławca. — Żurakowski Aug., do Horbacza. — Osmulski Szym., do Janczyna. — Rojewski Konst., do Cieszanowa. — Konopka Józ. — Rotter Sew.

Dnia 24. listopada.

PP. Suchocki Ant., do Polski ros. — Błotnicki Teod., do Dzikowa. — Biliński Jan, do Huty obedyńskiej. — Hr. Komarnicki Karol, do Złoczowa. — Guzkowski Kaj., do Nowegosioła. - Preglowski Joach., na Wołyń. — Urbański Rud., do Dobrosina. — Skibniewski Wikt., do Rosyi. — Boutmy Eugen, kr. belg. kapit., do Odesy.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

Dnia 22. listopada 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	325.85	+ 1.2	57.8	połud.-zach. sł.	pochmurno
2. god. po poł.	325.14	+ 7.7	53.7	południowy „	„
10. god. wiecz.	324.77	+ 5.0	40.4	połud.-zach. „	„

T E A T R.

Dziś w teatrze niemieckim: **„Der Sohn der Wildniss"**, dramat w 5 aktach.

Dnia 23. listopada 1861 roku wyciągnięto w c. k. urzędzie loteryjnym lwowskim następujące pięć liczb:

53. 18. 75. 78. 12.

Przyszłe ciągnienia nastąpią dnia 7. i 21. grudnia 1861 r.

Kurs lwowski.

Dnia 23 listopada		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	51	6	56
Dukat cesarski	„ „	6	53	6	57
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	11	25	11	36
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	15	2	17
Talar pruski	„ „	2	6	2	7
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	78	24	78	80
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	82	23	82	80
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	167		168	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	66	66	67	45
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	80	75	81	50

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 23 listopada.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 81.20. Metaliki po 5% za 100 zł 68 —; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—. Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 753 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 183.30; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej walnty —.—. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 138 60. Medyolan za 100 zł. walnty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.57. dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—, półkorony —.—. Srebro 137 75.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 22. listopada.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	62.25	62 50
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	81 40	81 50
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. do paźd. po 5%	81.—	81.10
Z r. 1851, ser. B. po 5%	—.—	—.—
Metaliki po 5%	67.50	67 70
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	67.60	67 90
dtto. „ 4½%	58 75	59 —
dtto. „ 4%	52 25	52 50
dtto. „ 3%	38.50	39 —
dtto. „ 2½%	34 —	36 —
dtto. „ 1%	13 25	13 50
Przez. do wylos. z r. 1839	119.25	119 50
„ 1854	88.75	89.—
„ 1860	82 80	82 90
Przeznaczone do losowan. z r. 1860 po 100 zł	89 75	90.—
Renty Como po 42 lir. aus.	17.—	17.50
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	65.—	66.—
„ „ „ 4½%	58 —	58 50
„ „ „ 4%	51.—	51 50
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3½%	45.—	45.50
„ „ „ 3%	—.—	46.—
„ „ „ 2½%	—.—	44.—
„ „ „ 2¼%	—.—	40.—
„ „ „ 2%	—.—	35.—
„ „ „ 1¾%	—.—	30.50
dtto. z procent za granicą „ 5%	65.—	66 —
„ „ „ 4½%	58 —	58.50
„ „ „ 4%	51.—	51 50

B. Krajów koronnych. Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.	pien.	towar.
Niższej Austryi	88 50	89 50
Wyż. Aust. i Salb.	88.—	88 50
Czech	90.50	91 —
Morawii	86 50	87 50
Szląska	87.—	87 50
Styryi	88 25	88 50
Tyrolu	96.—	97 —
Kar., Krainy i Wyb.	87.—	88 50
Węgier	68 50	68 75
Obl. ind. po 5 proc. za 100 zł. Ban. Tem., Kroacyi i Slawonii	66 50	70 50
Galicyi	66.40	66 70
Siedmiogr. i Bukow.	64 40	64.70
Lom. wen. poż. z r. 1856	—.—	—.—
Wen. pożyczka z r. 1859	92 50	93.—
Dług Tyrolu, Dług Salcburga, Dług Krainy po 5%	65.—	66.—
„ 4%	51.—	51.50
„ 3½%	45.—	45.50
„ 3%	38.—	38.50
„ 2½%	32.—	32.50
„ 2%	25.—	25.50
„ 1¾%	21.50	22.—

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
po 3% za 100 zł.	16.—	18.—
„ 2½% za 100 zł.	14.—	16.—
„ 2¼% za 100 zł.	13.—	14.—
„ 2% za 100 zł.	12.—	13.—
„ 1¾% za 100 zł.	10.—	11.—

3. Akcye.

	pien.	towar.
Banku nar.	751.—	752
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	182 50	182.70
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	591	593 —
Półn. kolei po 1000 zł. m. k.	2064	2066.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	278 50	279.—
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	159.50	160.—
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	121 50	122 —
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Połud. kolei państ., lomb.-wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 160 zł. (80%)	261 —	262.—
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m. k. z wpł. po 160 zł. (80%)	167 —	167 50
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	18.—	19.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k	75.50	76.50
Kolej Bustehradzka po 500 zł m. k.	695.—	700.
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	140.—	142.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—.—	200.—
Kol. Grac.-Kofl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	134 50	136 50
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	422.—	424 —
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	198.—	200.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	395.—	398.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	385.—	390.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	192 —	195.—

4. Listy zastawne.

	pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	102 —	102 50
10 „ 5%	94 50	95.—
przeznacz. do los. po 5%	88 75	89.—
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	—.—	100.—
przez. do los. po 5%	84.25	84 40
Gal. Tow. kred. po 4%	78.25	79.—

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	96 75	97.—
detto detto w srebrze u proc za 100 zł. w. a.	101 10	101.25
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	141.—	141 50
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	95.—	95 50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	135.25	135.60
Kol. Gloggn. za 100 zł.	80.50	81.50
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	93 50	94.50
Lloyda za 100 zł.	85.—	—.—

6. Losy.

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	120 30	120 50
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	95.—	95 50
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	123.—	124.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	34.50	35.—
Esterhazego po 40 zł. m. k.	100.—	101.—
Salma „ 40 „ „	37.—	37 25
Palfiego „ 40 „ „	36 50	37 —
Clarego „ 40 „ „	36.—	36.50
St. Genois „ 40 „ „	36.—	36 50
Windischgrätza 20 zł. „	22 —	22 50
Waldsteina 20 „ „	22 25	22 75
Keglevicha 10 „ „	14.75	15 25

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p.-n	117.—	117 20
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n	117 10	117 25
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	103.—	103.10
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt.	138 75	138.75
Lugdun za 100 fr.	54.40	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	—.—	—.—
Paryż za 100 fr.	54.40	54.55
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piast. wał.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. men.	6.57	6.58
dtto. pełnej wagi	6.57	6.58
Korona	19.07	19.08
20frankówka	11.05	11.06
Rosyjski impery.	11.35	11.37
Talar związkowy	2.07	2.07½
Srebro	137.75	138.—
Kurs korony w k. kasach	13 zł. 56 c.	

K R O N I K A.

(Nieszczęsny wypadek.) Dnia 21. paźdz. r. b. wpadł przez nieostrożność górnik Nikoła Koszyk do szybu nr. 7 w salinach Kałuskich i zginął natychmiast.

(Pożar okrętu.) Marynarka francuska poniosła wielką stratę. Dnia 1. października spalił się okręt liniowy „L'Infernal", w zatoce Valparaiso, gdzie stał dwa dni na kotwicy. Pożar wybuchł w biały dzień i był tak silny, że pompy nic nie pomogły. Gdy płomienie objęły pokład, dano sto strzałów działowych do okrętu, a i to nie zdołało go zatopić; dopiero po sześciogodzinnej pracy postanowiono podłożyć ogień pod składy prochu, w skutek czego kolos olbrzymi rozleciał się w kawałki. Wstrząśnienie było tak silne, że wszystkie szyby i wystawy potłukły się na pobliskich ulicach. Szkodę obliczają na półtrzecia miliona franków.

(Bióro włoskiego ministeryum spraw wewnętrznych) składa się podług nowej organizacyi z następujących urzędników: z 1 ministra, 4 jeneralnych dyrektorów, 5 dyrektorów szefów dywizyjnych I klasy, 4 drugiej klasy, 24 szefów sekcyjnych, 3 inspektorów więzień pierwszej klasy, a 2 drugiej klasy; 1 sekretarza prezydyalnego, 32 sekretarzy pierwszej klasy, 32 drugiej klasy, i 28 aplikantów pierwszej klasy, 26 drugiej, 23 trzeciej a 25 czwartej klasy.

(Statystyka Toskanii.) Wydana teraz we Florencyi statystyka Toskanii zawiera między innemi następujące szczegóły: Toskania liczy w tym roku 1,826 830 dusz, zatem o 11.587 więcej niż przy ostatniej konskrypcyi. Mieszkańców płci męskiej jest 927 328, a żeńskiej tylko 899.592. Sama Florencya liczy 111 039 dusz. Żydów jest w Toskanii 7269, a członków innych wyznań razem 2330, zaczem niegrozi jeszcze katolicyzmowi żadne niebezpieczeństwo, chociaż świątynie protestanckie bywają tu codziennie przepełnione. Duchowieństwo świeckie liczy tu 8635 członków, a zakony razem 3158 mężczyzn i 4255 kobiet. W roku zeszłym urodziło się 69.117 dzieci, a umarło 50,370 dusz.

(Doniesienia z okolic Nigru.) Kapitan Douglas, dowódzca wyprawy na rzece Niger, opłynąwszy tę rzekę przez 81 dni i ucierpiawszy wraz z swymi towarzyszami wiele od febry, powrócił do Lagos. Na mieszkańców nadbrzeżnych musiał kilka razy użyć przemocy chcąc się obronić. Spalił kilka włości i to miało ten skutek, że potem wszędzie, gdzie wylądował, bardzo uprzejmie go przyjmowano. Najwyższy punkt, do którego się dostał w górę rzeki, był Onisza. Tam zabawiła expedycya cały miesiąc i powiodło się jej zawiązać stosunki z dr. Baikie, który od kilku lat żył w sąsiedztwie, lecz potem powrócił na wybrzeże.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*